

Leerkrachtbijeenkomst

Methoden en technieken en generalisatie

Doelen

- De leerkrachten weten wat de agressieregulatietraining inhoudt.
- De leerkrachten hebben meer inzicht in agressieproblematiek.
- De leerkrachten weten hoe ze de leerling die de training volgt kunnen ondersteunen in de schoolsituatie.
- De leerkrachten zijn gemotiveerd(er) om de leerling die de training volgt te ondersteunen.

Benodigdheden

- Whiteboard en stiften
- Schema 1 en 2 (voor iedere leerkracht een exemplaar)
- Pakket met 12 ondersteuningsbrieven in een snelhechter voor iedere leerkracht
- Koffie en thee

Welkom (15 minuten)

De leerkrachten nemen plaats en worden welkom geheten. De trainers leggen het programma van deze middag uit en maken een voorstelrondje. De trainers beginnen met zichzelf voor te stellen. Vervolgens stellen de leerkrachten zichzelf voor en vertellen ze voor welke leerling ze komen.

Uitleg van de bedoeling van de training (10 minuten)

Aan de leerkrachten wordt uitgelegd dat deze training bedoeld is voor kinderen met een ontwikkelingsstoornis die zich manifesteert in agressief en opstandig gedrag. Het gaat om kinderen die vaak driftig zijn, veel ruzie maken (ook met volwassenen), opstandig zijn of met opzet anderen treiteren. Ook zijn deze kinderen vaak prikkelbaar, boos of wraakzuchtig. De trainers leggen uit dat het agressieve gedrag van deze kinderen vaak voort komt uit het anders interpreteren van sociale informatie, gevoelens van onmacht, zich onbegrepen voelen en/of impulsiviteit. De bedoeling van de training is deze kinderen te leren hun boosheid beter te beheersen, zodat ze in staat zijn meer adequaat gedrag te laten zien.

Wat verstaan we onder agressie (15 minuten)

Er wordt aan de leerkrachten uitgelegd dat agressie bij het leven hoort en dat het dus zeker niet de bedoeling is dat we de kinderen leren niet meer boos te zijn. Agressie kan ook als positief worden gelabeld, bijvoorbeeld wanneer het gaat om agressie als 'innerlijke drive' (werk, examens) of bijvoorbeeld bij sportbeoefening. Agressie *kán* een probleem zijn, maar dat hoeft dus niet altijd.

Er zijn verschillende typen agressieproblematiek. In onze training onderscheiden wij drie typen.

Onder het eerste type rubriceren we het gedrag van kinderen die meteen reageren. Deze vorm van agressie is meer impulsief, als reactie op frustratie of uitdaging. Deze kinderen zijn vaak onzeker of angstig (ook al is dit niet altijd in het directe gedrag zichtbaar), ze voelen zich snel afgewezen, hebben een lage frustratietolerantie en hebben vaak weinig sociaal

inzicht en beperkte vaardigheden. De agressie is voor hen veelal de enige manier om zich te beschermen en voor zichzelf op te komen.

Onder het tweede type valt het gedrag van kinderen die graag hun zin willen krijgen. Deze kinderen zijn vaak sterk gericht op hun eigen behoeftebevrediging, willen voortdurend de regie en kunnen slecht kritiek verdragen. Bij dit type is de agressie instrumenteel van aard: het wordt als middel ingezet om de zin te krijgen.

Onder het derde type rekenen we het gedrag van kinderen die hun frustraties opkroppen. Deze kinderen ervaren zichzelf vaak als een mislukkeling, hebben veel negatieve ervaringen achter de rug en zien weinig perspectief. Ze reageren niet openlijk op frustrerende ervaringen en ontploffen vaak na verloop van tijd, terwijl ze de oorzaak zelf nauwelijks meer weten.

[Sociale informatieverwerking bij kinderen en jongeren met agressieproblemen in een 5 G-schema \(15 minuten\)](#)

Aan de leerkrachten wordt uitgelegd hoe het informatieverwerkingsproces bij kinderen en jongeren met agressieproblemen verloopt aan de hand van schema 1. Dit schema wordt voorafgaand aan de uitleg uitgedeeld aan alle leerkrachten.

[Wat willen we de kinderen leren \(15 minuten\)](#)

Nu wordt schema 2 uitgedeeld en toegelicht. Aan de leerkrachten wordt uitgelegd dat we de kinderen respectievelijk het volgende willen leren:

- Het kind is zich bewust van welke specifieke situatie hij boos wordt (Gebeurtenis).
- Het kind herkent zijn automatische gedachten over die situatie (Gedachte).
- Het kind herkent de lichamelijke sensaties die bij zijn boze gevoel horen (Gevoel).
- Het kind is zich bewust van de manier van boos worden; de drie typen van agressie (Gedrag).
- Het kind is zich bewust van de negatieve gevolgen en het nadeel hiervan voor zichzelf (Gevolg).
- Het kind heeft controle over zijn boze gevoel door te stoppen en zichzelf toe te spreken (Stop! Hoe los ik het op? gebruiken, Helpende Gedachte bedenken en een plan maken).

[Uitleg over de oefenbrief en de ondersteuningsbrief \(5 minuten\)](#)

De trainers leggen uit dat de kinderen aan het eind van iedere bijeenkomst een oefenbrief, oefenopdracht en tekening meekrijgen in hun map. Hierin staat wat er in de bijeenkomst is besproken en wat de oefenopdracht voor de komende week is. Daarnaast wordt verteld dat er iedere bijeenkomst een ondersteuningsbrief aan de ouders wordt gegeven. Van de oefenbrief en de oefenopdracht wordt wekelijks ook een exemplaar voor de leerkracht meegegeven. De ouders of het kind zelf zorgen ervoor dat de leerkracht deze ontvangt. De ondersteuningsbrieven krijgen de leerkrachten aan het eind van deze bijeenkomst.

[Opdracht \(15 minuten\)](#)

De leerkrachten worden gevraagd om (een paar minuten) na te denken over hoe ze hun leerling iedere week zouden kunnen ondersteunen bij het oefenen met wat hij in de betreffende bijeenkomst geleerd heeft. Elke leerkracht kan dit op zijn eigen manier invullen afhankelijk van zijn eigen mogelijkheden. Te denken valt aan: potentieel lastige situaties aan de hand van de 5 G's voorbespreken, samen de oefenbrief doorlezen, op een vast moment de oefenopdracht invullen, ruzies aan de hand van de 5 G's nabespreken of met een klein

groepje kinderen – die er ook baat bij kunnen hebben – oefenen met de vaardigheid van die week (bijvoorbeeld in de begeleidingstijd die sommige kinderen hebben vanuit de Cluster 4-indicatie, het zogenaamde 'Rugzakje').

Er wordt een rondje gemaakt waarin iedere leerkracht noemt hoe hij denkt zijn leerling te kunnen ondersteunen. De trainers stimuleren uitwisseling tussen de leerkrachten. Het is handig om het rondje bij de meest gemotiveerde leerkracht te beginnen.

Afsluiting (10 minuten)

Het laatste gedeelte van de bijeenkomst wordt besteed aan eventuele vragen. Vervolgens delen de trainers het pakket met ondersteuningsbrieven uit aan de leerkrachten. Mochten er leerkrachten afwezig zijn dan krijgen zij dit toegestuurd. Tenslotte wordt de bijeenkomst afgesloten.